

C116 – C-BUI6

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

6 juli 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid ten aanzien van Vlamingen in het buitenland en de steun aan de organisatie Vlamingen in de Wereld

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Maandag 6 juli 1998

VOORZITTER : De heer Jef Sleetckx

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.21 uur.*

Interpellatie van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid ten aanzien van Vlamingen in het buitenland en de steun aan de organisatie Vlamingen in de Wereld

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Overmeire tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid ten aanzien van Vlamingen in het buitenland en de steun aan de organisatie Vlamingen in de Wereld.

De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, op 4 februari 1998 werd in deze commissie een hoorzitting gehouden met de organisatie Vlamingen in de Wereld, gevolgd door een werkbezoek op 8 juni. Mijn interpellatie, waarbij sommige collega's zich zullen aansluiten, moet worden gezien in het kader van de problemen die met betrekking tot deze organisatie zijn gerezen.

De organisatie Vlamingen in de Wereld werd opgericht in 1963. Dit privé-initiatief werd georganiseerd op grond van de wet van 27 juni 1921. De organisatie werd bij KB erkend als instelling van openbaar nut.

Haar activiteiten situeren zich vooral op twee terreinen. Enerzijds is er de dienstverlening aan Vlamingen in het buitenland op sociaal, cultureel, economisch, fiscaal en algemeen menselijk vlak. Vla-

mingen in de Wereld is erin geslaagd om minstens een deel van de talrijke Vlamingen in het buitenland in kaart te brengen. Anderzijds spreekt het voor zich dat een goede organisatie van Vlamingen in het buitenland voor Vlaanderen zelf een belangrijke troef vormt op politiek, economisch en cultureel vlak. Ook in die zin vervult Vlamingen in de Wereld een bijzonder belangrijke rol.

Het is dan ook te betreuren dat de samenwerking tussen de administratie en Vlamingen in de Wereld niet altijd in de meest optimale omstandigheden is verlopen. In de huidige stand van zaken kan Vlamingen in de Wereld, die eigenlijk als enige op dit terrein actief is, slechts een fractie van het noodzakelijke werk verrichten en slechts een fractie van de in het buitenland aanwezige Vlamingen bereiken.

Zoals u waarschijnlijk wel weet, kampt Vlamingen in de Wereld met interne problemen. Ik durf zelfs van financiële crisissituaties te spreken. Deze crisissen volgen elkaar snel op : in 1995, in 1997 en nu opnieuw. De in 1992 doorgevoerde overschakeling van een subsidie naar een vergoeding in het kader van een contract, heeft blijkbaar geen structurele oplossing opgeleverd.

Wat nu precies de oorzaken zijn van die financiële crisissituatie en bij wie de verantwoordelijkheid daarvoor moet worden gezocht, is niet het onderwerp van mijn interpellatie van vandaag. Het is belangrijker om samen na te gaan wat de meest optimale structuur is om de daarnet geschetste taken te vervullen, en hoe op de meest efficiënte manier een band kan worden gelegd tussen Vlaanderen en de Vlamingen in het buitenland.

De situatie bij Vlamingen in de Wereld is in ieder geval bijzonder precair geworden. Een ontslagprocedure zou reeds zijn opgestart, en de zaken zouden geleidelijk worden afgebouwd, tenzij voorals-

Van Overmeire

nog een structurele oplossing zou worden aange-reikt.

Mijn eerste vraag luidt als volgt : welk belang hecht de Vlaamse regering aan de organisatie van een dienstverlening in het buitenland ? Ik meen te weten dat uzelf daar een groot belang aan hecht. Deze mening wordt trouwens bevestigd door de commentaren, die ik vandaag in de krant heb gelezen, op uw toespraak tijdens de Vlaamse diploma-tieke dagen, waarbij u pleitte voor een goede orga-nisatie en bereikbaarheid van de Vlamingen in het buitenland.

Mijn tweede vraag gaat iets dieper : in hoeverre is Vlamingen in de Wereld het aangewezen instru-ment om deze rol te vervullen ? We moeten vast-stellen dat deze organisatie met de middelen en mensen waarover ze thans beschikt, ondanks haar grote enthousiasme slechts een deel van haar opdracht kan vervullen. Zou het niet wenselijk zijn om een beroep te doen op de administratie, zodat zij haar taken op een meer professionele manier kan aanpakken ?

Zonder iemand met de vinger te willen wijzen, moet ik daar wel onmiddellijk een kanttekening bij maken. Ik kreeg zondag van Vlamingen in de Wereld een telefoontje met de laatste stand van zaken, iets wat ik moeilijk kan verwachten van een ambtenaar op een zondag. Ik weet dat in het sta-tuut van de ambtenaar in twee rustdagen per week is voorzien. Het zou mijns inziens dan ook goed zijn de troeven van de twee te bundelen : enerzijds de inzet en het enthousiasme, anderzijds het pro-fessionalisme en de materiële middelen.

Het is ook een publiek geheim dat de administratie Vlamingen in de Wereld niet erg genegen is. Er bestaat tussen beiden een zekere wrevel en een zeker wantrouwen, gevoelens die uiteraard geen goede basis vormen voor een verdere samenwer-king. In het verleden kwam u herhaaldelijk per-sonlijk tussenbeide om de plooiën glad te strijken. Ik stel die inspanningen op prijs, maar het is struc-tureel een slechte oplossing als een minister-presi-dent een dossier herhaaldelijk naar zich toe moet trekken. Hoe denkt u dit in de nabije toekomst op een structurele manier opnieuw te laten vloten ?

Is het mogelijk om over te schakelen van een jaar-contract naar een meerjarencontract en een meer permanente vorm van samenwerking ? Ik weet dat uw kabinet de administratie hierover advies heeft gevraagd in maart. Bestaat daar reeds uitsluitel

over ? Ik verwijs ook naar de ondertussen opge-bouwde schuld van 3,5 miljoen frank, die moet worden gezien als een erfenis van wat in het verle-den verkeerd is gelopen. Kan op dat vlak een inspanning worden geleverd ? Bestaat de mogelijk-hed om gedurende een overgangperiode te voor-zien in twee naast elkaar lopende functies om de leemte op te vangen die zal ontstaan wanneer de huidige coördinator op pensioen gaat ?

Mijn laatste vraag over de organisatie luidt als volgt : zijn de in het contract vermelde voorwaar-den, zoals de opstelling van de landendossiers, vol-doende afgewogen ? Vraagt men wel de juiste tegenprestatie van die mensen ? Zou men voor sommige zaken niet beter een beroep doen op de consulaten en de klassieke diplomatieke kanalen ?

Ik heb de indruk dat men over het algemeen wel tevreden is over de werking van dit privé-initiatief, waaraan men dan ook graag een financieel schou-derklopje geeft. Maar eigenlijk zouden we anders te werk moeten gaan. We moeten ons eerst afvra-gen wat we precies nodig hebben, en hoe we de Vlamingen in het buitenland op de meest efficiënte manier kunnen bereiken en organiseren. Pas als die vragen zijn beantwoord, moeten we ons afvra-gen hoe we Vlamingen in de Wereld daar het best bij kunnen betrekken. De huidige gang van zaken kan onmogelijk blijven voortduren. Er is eerst dui-delijkheid nodig. Dat waren mijn vragen en opmer-kingen over de structuur zelf.

Tijdens de hoorzitting kwamen echter nog andere aspecten aan bod. Ik denk in de eerste plaats aan het stemrecht voor in het buitenland verblijvende Vlamingen. Op dit ogenblik kunnen zij hun stem-recht niet uitoefenen, en de burgers van de meeste andere EU-landen wel. De federale regering zou een initiatief hebben voorbereid. Wat is de stand van zaken ? Wat is de houding van de Vlaamse regering ?

Ook voor de studiebeurzen is er een probleem. Ik weet niet of de heer Sarens dat reeds heeft aange-kaart in de commissie voor Onderwijs. Wat is de stand van zaken ? Kinderen van Vlamingen die buiten de EU verblijven, konden in het verleden een studiebeurs krijgen. Enkele jaren geleden werd deze regeling afgeschaft. De Franse Gemeenschap voorziet nog wel in die mogelijkheid. Kan er een oplossing worden uitgewerkt ?

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Er zijn goede redenen om over dit onderwerp een interpellatie te houden. Het parlement en de regering moeten goed voor ogen houden wat ze op internationaal niveau willen aanvangen met de Vlamingen in de wereld. Beschouwen we ze als een soort van vijfde colonne, die voor machtsdoeleinden moet worden ingezet ? Of gaat het om mensen die op veel terreinen in het buitenland een expertise hebben opgebouwd, en die we daarom nuttig kunnen gebruiken ? Mijn voorkeur gaat uit naar de tweede optie.

Die groep van Vlamingen is hoe dan ook belangrijk. Ik denk dat de overheid dat openlijk moet zeggen, en duidelijk moet maken welke middelen daarvoor worden ingezet en via welk instrument dat moet gebeuren. Gebeurt dat via een privé-initiatief of neemt de overheid zelf een initiatief ?

De huidige gemengde situatie van subsidiëring en veel goodwill van Vlamingen in de Wereld is moeilijk vol te houden. Op langere termijn moeten we een meer officieel instrument inschakelen. Dat wil niet zeggen dat Vlamingen in de Wereld haar netwerk van vriendschapsbanden verloren moet laten gaan, maar er is nood aan een instrument dat zake-lijk en efficiënt de uitgetekende doeleinden realiseert.

De voorzitter : De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ook de CVP-fractie hecht zeer veel belang aan een goede communicatie met Vlamingen in het buitenland. Voor ons is dat een topprioriteit. Vele van deze mensen zijn als kaderlid, zelfstandig ondernemer of ontwikkelingshelfer eigenlijk ambassadeurs van Vlaanderen. Zij die al lange tijd in het buitenland verblijven, zijn vooral vertrouwd met onze oude staatsstructuren. Ze voelen zich nog steeds vooral Belg. Daarom is het belangrijk dat Vlaanderen met deze mensen een goede communicatie uitbouwt.

Ik denk overigens dat de Vlamingen in het buitenland zelf vragende partij zijn om deze contacten uit te bouwen en te bestendigen. Ik was vorig jaar in Peru, waar ik een ontwikkelingshelfer ontmoette die blij was dat hij via internet belangrijke persknipsels uit Vlaamse kranten kon inkijken. Voor die man ging er zo een wereld open. Vlamingen in de Wereld is een van de instrumenten die daartoe kan bijdragen. De hoorzitting en het bezoek aan de VZW waren erg verhelderend.

Wellicht kan de minister-president ons in zijn antwoord goed nieuws melden : voor de VZW zijn de

meest dringende problemen op korte termijn opgelost. Op halflange termijn is de VZW echter nog niet uit de problemen. Vooral op financieel vlak ziet het er niet zo goed uit. Daarom willen we voorstellen om de VZW een meerjarig contract voor te leggen. De VZW moet enkele jaren tijd krijgen om de overgang te maken naar meer eigentijdse werkingmethoden.

We moeten de vereniging daarbij steunen. De subsidiëring geschiedt via opdrachten. Misschien moeten we op basis van een jaarverslag van de VZW een algemene evaluatie opstellen.

Het komt echter niet aan de regering of deze commissie toe om te bepalen welke werking Vlamingen in de Wereld moet uitbouwen. We mogen niet de intentie hebben er een VOI van te maken. De VZW heeft al vele diensten bewezen. Zij moet de vrijheid krijgen om zelf haar werking te definiëren. Terzelfder tijd moet haar concept iets eigentijds worden, en haar werking iets doorzichtiger. Om haar doelgroep te bereiken, moet ze werken met nieuwe technologieën. Haar organisatie moet efficiënter en flexibeler worden.

De vereniging kampt met het probleem dat drie kwart van haar middelen van de overheid komt. Haar afhankelijkheid van de overheid is wel erg groot. Ze moet misschien iets creatiever op zoek naar andere financieringsbronnen, zoals het bedrijfsleven, Vlaamse culturele organisaties en invloedrijke mensen. Dat zal haar ook toestaan om nieuwe methoden te gebruiken. In elk land zou de vereniging moeten beschikken over contactpersonen die informatie doorsturen en verspreiden. Ze moet dus andere financieringsbronnen vinden, optimaal de mogelijkheden van internet benutten, en andere personen, bedrijven en organisaties inschakelen om haar doelstellingen waar te maken.

Ik spreek in elk geval mijn dank uit voor de ondersteuning aangereikte oplossing. De voorbije jaren is de ondersteuning toegenomen. De regering heeft dus zeker en vast inspanningen geleverd. Op middellange termijn hoopt de CVP-fractie op een overgang die het de vereniging mogelijk maakt om zich te reorganiseren en zich volwaardig op te stellen. We willen ook samen positief nadenken over de uitbouw van een doorzichtige vereniging.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister-president, er bestaan verschillende instrumenten om contact te houden met landgenoten in het buitenland en om zorg te dragen voor hen. Er

Verwimp-Sillis

zijn ambassades, consulaten en in ons geval ook nog de VZW Vlamingen in de Wereld. Deze drie organisaties hebben elk een specifieke werking. Hun eigenheid moet bewaard blijven. Deze organisaties kunnen elkaar immers niet vervangen.

We moeten trouwens niet het warm water willen uitvinden. Er zijn ook Nederlanders, Zwitsers en Japanners in de wereld. Mijnheer de minister-president, weet u hoe andere landen zorg dragen voor hun landgenoten? Doen ze dat via structuren die onafhankelijk zijn van de ambassades en consulaten, en vergelijkbaar met Vlamingen in de Wereld? Bestaan er misschien nog andere mogelijkheden?

De voorzitter : Mijnheer de minister-president, de hoorzitting is zeer positief overgekomen bij de commissieleden. Iedereen was het erover eens dat er iets moest gebeuren. We zijn op de uitnodiging van de VZW Vlamingen in de Wereld voor een kort bezoek ingegaan. Iedereen is ervan overtuigd dat dit een nuttig instrument is om contacten te leggen. We moeten misschien wel onderzoeken of de werking niet wat efficiënter kan gebeuren, want deze lijkt me niet altijd optimaal. Ik geef toe dat daar meer middelen voor nodig zijn.

Zonet werd het punt van de studiebeurzen aangekaart. Kinderen van Vlamingen hebben in het buitenland geen recht op een studiebeurs, terwijl dat wel zo is voor Waalse kinderen. We moeten iets ondernemen om die discriminatie weg te werken. De leden van deze commissie hebben zich geëngageerd om een lid van de commissie voor Onderwijs over deze discriminatie, waarvoor we volledig bevoegd zijn, aan te spreken.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, alle fracties hebben positief deelgenomen aan het debat en hun bezorgdheid geuit over de huidige en toekomstige situatie van de VZW Vlamingen in de Wereld.

We hechten een wezenlijk belang aan de dienstverlening aan Vlamingen in het buitenland. We hebben dat ook duidelijk aangegeven in de beleidsbrief Vlaanderen internationaal van oktober 1995. We streven naar een pro-actief buitenlands beleid. Om dat te kunnen verwezenlijken, zijn er mensen nodig die zich professioneel of vrijwillig willen inspannen om Vlaanderen een plaats op de wereldkaart te geven. Het moet hier niet gaan om profes-

sionelen óf vrijwilligers, maar wel om een samenwerking tussen de twee.

Het is noodzakelijk dat de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland zich geruggensteund voelen door het thuisland. Daarvoor moet worden gestreefd naar een optimale dienstverlening op alle vlakken : sociaal, fiscaal, cultureel, economisch, enzovoort.

In de beleidsbrief staat duidelijk dat het Vlaams buitenlands beleid geen zaak is van de overheid alleen, maar ook van en voor de Vlamingen. Ons beleid wordt dan ook samen met partners van buiten de Vlaamse administratie en de openbare instellingen uitgevoerd. In de beleidsbrief staat onder meer het volgende : 'Samenwerkingsverbanden met Vlaamse bedrijven, bijvoorbeeld via FITA, Radio Vlaanderen Internationaal, de stichting Vlamingen in de Wereld, FTI, de onderwijswereld, de onderzoeksinstellingen, de gemeenten en NGO's'. We hebben ook al bij andere gelegenheden gesproken over wat gemeenten kunnen doen. Er worden dus heel wat mogelijkheden aangereikt.

Bij de VRT wilden sommigen Radio Vlaanderen Internationaal afschaffen. Voorzover dat mogelijk was binnen het kader van het mini- en maxidecreet, heb ik me daar met hand en tand tegen verzet. Radio Vlaanderen Internationaal is immers een heel waardevol instrument. Luistert u maar eens naar de uitzending 'Het dak van de wereld'. Elke avond wordt een uitstekend nieuwsoverzicht uitgezonden, dat zelfs voor ons buitengewoon nuttig is om de voorbije dag af te ronden en ons voor te bereiden op de volgende dag.

Er werd gevraagd in welke mate Vlamingen in de Wereld volgens de Vlaamse regering een geschikt instrument is om de dienstverlening aan de Vlamingen in het buitenland te verwezenlijken. Ik bevestig dat Vlamingen in de Wereld daarvoor een zeer geschikt instrument is.

De heer Van Grembergen stelde de vraag of de Vlamingen in het buitenland moeten worden gezien als een vijfde colonne. Ik wil die vraag niet in absolute termen beantwoorden. Het is natuurlijk de vraag of het geen contradictio in terminis is om van Vlamingen in de Wereld een echte VOI te maken. We moeten nadenken over een formule om onze professionele mensen ten volle te ondersteunen en die ondersteuning uit te breiden. Bovendien moeten we een geschikte formule vinden voor de vrijwilligers die bereid zijn een bijdrage te leveren.

Van den Brande

Na jarenlange werking beschikt Vlamingen in de Wereld over een uitgebreid netwerk van contactpersonen en heeft het onder meer dankzij de steun van de Vlaamse overheid een rijke praktijkervaring opgebouwd. We mogen dat niet weggooien. De Vlaamse regering – en vroeger executieve : de opeenvolgende juridische structuren werden enigszins gewijzigd – heeft sinds 1984 in totaal al 42,5 miljoen frank ter beschikking gesteld van deze vereniging.

We zijn dit initiatief allen genegen, maar vinden dat dit op de meest efficiënte manier moet worden georganiseerd. Om te bewijzen dat het niet altijd bij woorden blijft, deel ik u de jaarlijkse bedragen vanaf 1984 mee. Die bedragen bleven een aantal jaren schommelen rond een miljoen frank. In 1991 was er een bijkomende input, waarna de bedragen opnieuw gevoelig zijn gezakt. In 1993 heb ik het bedrag verhoogd tot bijna 5 miljoen frank per jaar. In 1995-1996 bedroeg het jaarlijkse bedrag 5,6 miljoen frank, nu bedraagt het 6,2 miljoen frank. We hebben onze overtuiging dus budgettair vertaald. Een omzetting van jaarlijkse bedragen in één bedrag voor een periode van meerdere jaren is moeilijk, maar we hebben in elk geval een concrete bijdrage geleverd. Sinds vijf jaar is die bijdrage zelfs heel substantieel.

De Vlaamse overheid heeft steeds alles in het werk gesteld om Vlamingen in de Wereld maximaal te steunen, overeenkomstig de wet en de beschikbare kredieten. Het probleem is dat de vereniging in het verleden te sterk afhankelijk was van exclusieve overheidsfinanciering, wat hier ook al werd aangehaald. Bovendien is Vlamingen in de Wereld te laat begonnen met de modernisering van haar werking, dit om meer privé-bronnen te kunnen aanboren. Dat is geen kritiek, maar een vaststelling.

De Vlaamse overheid hanteert sinds lang een praktijk van samenwerking. Voorbeelden daarvan zijn de briefing door Vlamingen in de Wereld van de culturele ambassadeurs die in het buitenland gaan optreden, of de deelname van Vlamingen in de Wereld aan bepaalde activiteiten in het kader van de wereldtentoonstelling in Lissabon.

We mogen zeker niet uit het oog verliezen dat de Vlaamse overheid zelf wereldwijd over 89 vertegenwoordigers beschikt in het buitenland. Ik verwijs naar de eerste editie van de Vlaamse diplomatieke dagen die vorige week plaatsvonden. Ook die vertegenwoordigers staan, in samenwerking met de federale kanalen, ter beschikking van de Vlamin-

gen en de Vlaamse bedrijven die in het buitenland actief zijn.

Sta mij toe even dieper in te gaan op de eerste Vlaamse diplomatieke dagen. Deze eerste editie moet worden gezien als een try-out om de precieze mogelijkheden te onderzoeken. Ik zal u bij een volgende ontmoeting – waarschijnlijk in september – de eerste resultaten en conclusies voorleggen. Het is de bedoeling om deze Vlaamse diplomatieke dagen minstens om de twee jaar te laten plaatsvinden, en dat bij een volgende editie voor een parlementaire koppeling wordt gezorgd. Ook voor deze eerste editie hadden we contact opgenomen met het Vlaams Parlement, en de voorzitter heeft hen vorige week vrijdag in dit huis ontvangen.

Ik verwijs ook naar andere mogelijkheden om informatie te verschaffen aan de Vlamingen in het buitenland, zoals Radio Vlaanderen Internationaal of de website van de Vlaamse overheid. Het is de bedoeling in de toekomst nog meer synergie tot stand te brengen tussen al deze instrumenten.

Er werd gevraagd of het mogelijk is over te schakelen van jaar- naar meerjarencontracten. Dit kan worden overwogen, maar dan op voorwaarde dat in een basisallocatie met gesplitste kredieten wordt voorzien. Op dit ogenblik bestaan in de begroting van externe betrekkingen alleen gesplitste kredieten voor de uitgaven voor duurzame ontwikkeling en de uitvoering van internationale verdragen. Het gaat hier immers om meerjarenverbintenissen.

Dat Vlamingen in de Wereld momenteel geen meerjarencontracten heeft, is te verklaren door de genomen beleidsopties en door de situatie van Vlamingen in de Wereld zelf. De financiële problemen van Vlamingen in de Wereld hebben te maken met het verleden dat de vereniging met zich meesleept. Dit verklaart ook waarom zij zich enkele jaren geleden heeft omgevormd van vereniging zonder winstoogmerk tot stichting van openbaar nut. Deze ontwikkeling en financiering was volgens mij gerechtvaardigd. In 1993 werd het steunbedrag gevoelig verhoogd van 1,9 tot bijna 5 miljoen frank. Sinds 1997 bedraagt de jaarlijkse financiële steun 6,2 miljoen frank. Door te werken met een jaarcontract kunnen we de toegezegde bedragen volledig uitbetalen zodra de prestaties zijn uitgevoerd en de gemaakte afspraken gehonoreerd. Een subsidie laat enkel een financiering van een werkingsdeficit toe.

Een tweede verklaring voor het huidige systeem van jaarcontracten is het feit dat Vlamingen in de Wereld nog geen duurzame waarborg kan geven

Van den Brande

voor kwaliteitswerking. Dit is geen kritiek, maar een nuchtere vaststelling.

Ik denk dat er een klein misverstand is gerezen over de noodzaak van de landendossiers. Vanuit de overtuiging dat informatie-uitwisseling een essentieel element is om een goede dienstverlening te verzekeren, heeft Vlamingen in de Wereld zelf bij de opstelling van het huidige contract de idee geopperd om daartoe bij te dragen via landendossiers. Vlamingen in de Wereld heeft geen enkel bezwaar geuit tegen het indienen van tweemaal zeventien landendossiers per jaar op basis waarvan de subsidies in verschillende schijven worden vrijgegeven.

De bedoeling van de landendossiers is niet om stapels informatie te verzamelen over en voor Vlamingen in de wereld, maar wel te achterhalen welke nuttige accenten Vlaanderen en Vlamingen in het buitenland kunnen leggen. De Vlaamse invalshoek bestaat erin dat Vlamingen in het buitenland op summere wijze uiteenzetten wat er in hun land gebeurt en aangeven hoe wij daar specifiek op kunnen inspelen. De Vlamingen in het buitenland zijn immers het best geplaatst om eventuele concrete knelpunten te detecteren en nuttige initiatieven voor te stellen.

Hun informatie verschilt van de informatie die diplomaten of officiële vertegenwoordigers verstrekken, de informatie die per land van de websites kan worden geplukt of de informatie die te vinden is in gespecialiseerde wereldtijdschriften zoals Time. Bedoeling is dat Vlamingen in de Wereld door een bijkomende invalshoek, namelijk de dagelijkse realiteit waarin zij zich bevindt, aan die informatie een toegevoegde waarde geeft.

Die landendossiers mogen dus geenszins worden gezien als een zware politieke analyse, maar wel als een nuchtere analyse door Vlamingen in dat betreffende buitenland. Dat was de bedoeling. De administratie moest dat toetsen, al was het maar om de contractueel vastgelegde afspraken te kunnen waarmaken.

Iedereen heeft zijn best gedaan om tot een oplossing te komen. Ik kan de commissie overigens mededelen dat op 30 juni de opdracht is gegeven om de tweede schijf in betaling te stellen. Ik wacht nog enkel op het visum van het Rekenhof. Als alles goed verloopt, zal tegen medio juli de betaling kunnen gebeuren. Ik wil hier de betrokken verantwoordelijke ambtenaren bedanken voor hun inzet.

In een eerste fase hebben ze zich letterlijk aan de contractueel vastgelegde afspraken gehouden. Ze hebben in een tweede fase echter grote inspanningen geleverd om tot een oplossing te komen.

Ik zal nu ingaan op de bijkomende vragen. De eerste vraag gaat over het stemrecht van de in het buitenland verblijvende Vlamingen. Burgers van de meeste andere landen van de EU kunnen dat stemrecht uitoefenen. De toestand van de Belgen is als volgt. De tijdelijk in het buitenland verblijvende onderdanen blijven in het bevolkingsregister ingeschreven en behouden dan ook hun stemrecht. Degenen die zijn uitgeschreven, hebben geen stemrecht. Buitenlandse Zaken onderzoekt het probleem. In de senaatscommissie voor Binnenlandse Zaken worden de wetsvoorstellen met de nummers 610 en 162 onderzocht en besproken. De federale regering onderzoekt alle mogelijkheden.

Een advies van de Raad van State zorgt voor problemen. Het bepaalt dat een voorafgaande wijziging van de Grondwet nodig is. Er bestaat immers nog steeds kiesplicht, en het vervullen daarvan is niet altijd evident voor iemand die in het buitenland verblijft. Op dit ogenblik verblijven 560.000 Belgen in het buitenland. Wellicht zijn een groot gedeelte daarvan Vlamingen. Daarvan is ongeveer de helft ingeschreven bij een post van Buitenlandse Zaken. De kiesplicht is een exclusief federale bevoegdheid. Hoewel we de afwikkeling van deze zaak niet zelf in handen hebben, zullen we de zaak op de voet volgen.

– *De heer Paul Van Grembergen treedt als voorzitter op.*

Het recht op studiebeurzen is voor hen een tijdje geleden afgeschafte. Met minister Van den Bossche zoek ik naar een oplossing. Deze zaak moet worden bekeken binnen de opties van ons onderwijsbeleid. Ik heb vernomen dat men niet altijd een goed zicht kan krijgen op het inkomen van de kandidaat-rechthebbenden, omdat er zoveel verschillende fiscale stelsels zijn. We zoeken hoe dan ook naar een oplossing, met respect voor de budgettaire orthodoxie. Vlamingen in de Wereld heeft over dit probleem vragen gesteld. Dat toont nogmaals aan dat deze VZW op erg nuttige wijze problemen kan signaleren.

Mevrouw Verwimp heeft geïnformeerd naar de analoge toestand van landgenoten van buitenlanders. Die toestand verschilt van nationaliteit tot nationaliteit. In een aantal gevallen zorgen erg actieve kamers van koophandel voor de verbinding. De Nederlanders beschikken over een hele

Van den Brande

reeks clubs en verenigingen die de contacten verzorgen. Dit is enigszins vergelijkbaar met wat Vlamingen in de Wereld voor de Vlamingen doet. We zullen bij hen eens ons licht opsteken.

We hechten dus een groot belang aan een vereniging zoals VIW. Een praktische oplossing zal hopelijk medio juli uit de bus komen. Verder moeten de gezamenlijk gemaakte afspraken strikt worden nageleefd. Daarnaast moeten we op zoek naar een ideale formule. Ik ben geen onvoorwaardelijk tegenstander van het openen van een nieuwe basisallocatie op een van de volgende begrotingen. Maar daarbij zou ik me voorlopig toch aan de contractuele formule willen houden. Laten we eerst eens nagaan of we de zaken niet via die weg kunnen verbeteren. De ervaring van de voorbije jaren leert dat dit inderdaad kan. Desnoods kunnen dan in een volgende fase duurzamer afspraken worden gemaakt.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Ik dank de minister-president voor zijn uitvoerig antwoord. Ik ben blij met de verduidelijkingen over de landendossiers. Mijn voornaamste kritiek betrof niet echt de dossiers zelf, maar het feit dat door vertragingen de periode om zo een dossier samen te stellen, wel erg kort wordt. Anderzijds heeft men terecht vragen bij de werkwijze om mailings te versturen zonder dat de nodige structuren bestaan. Zou de regering daarbij niet wat richting moeten geven ?

Iedereen is het erover eens dat er een nieuwe structuur moet komen. In de commissie hoor ik in dat verband verschillende klokken luiden. De heer Van Grembergen stelt dat de overheid een sturende rol moet spelen. De heer Cannaerts mikt eerder op privé-financiering. Zou de beste oplossing niet ergens in een compromis te vinden zijn ? De overheid moet haar doelstellingen bepalen. Wie wil ze bereiken, en hoe wil ze de zaak organiseren ? Eenmaal dat is bepaald, kan men over het geschikte instrument nadenken. Vandaag ontwikkelen mensen activiteiten. Die activiteiten worden gefinancierd. In ruil voor die financiering krijgen ze ook nog een aantal neventaken.

Ik ben vooral een voorstander van de eerste formule. Die hoeft daarom nog niet, zoals de heer Van Grembergen het stelde, op een soort van vijfde colonne uit te draaien. Maar het moet wel gaan om een stevige organisatie, die niet noodzakelijk een

overheidsetiket krijgt opgekleefd. Ik denk dan aan het voorbeeld van de Armeniërs en de Ieren. Hun toestand is natuurlijk niet met de onze te vergelijken. Maar hun organisatie is wel oneindig veel beter. En het thuisfront plukt daar de vruchten van. Hun interne solidariteit is bijvoorbeeld veel groter.

In een eengemaakt economisch stelsel moet men zich zo goed mogelijk verkopen. De Vlamingen in het buitenland zijn de eerste ambassadeurs om dat op economisch en cultureel vlak te doen.

Samen met de andere collega's hoop ik dat er op korte termijn een oplossing wordt bereikt, en dat er op middellange termijn een formule wordt gevonden waardoor zowel de administratie als de vrijwilligersorganisatie Vlamingen in de Wereld goed met elkaar kunnen samenwerken.

De voorzitter : De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil nog een kleine opmerking maken over de oplossing op korte termijn en de vernieuwing van het volgende contract. We moeten vermijden dat na de verkiezingen Vlamingen in de Wereld het eerste agendapunt wordt van de volgende commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden.

Is het niet mogelijk de contractdatum, die vastgesteld werd op augustus, te veranderen en het contract te verlengen ? In augustus is immers iedereen met vakantie. Ook de regering is dan niet beschikbaar. Als de vernieuwing van het contract ook maar een beetje vertraging oploopt, komt de financiering van de vereniging nogmaals in het gedrang. In het verleden heeft de vereniging al eens 2 miljoen frank gemist bij de aanvang van een nieuwe zittingsperiode. Het contract was al stopgezet, terwijl het volgende pas enkele maanden later in werking kon treden. Is het niet mogelijk om de contractdatum bijvoorbeeld naar 1 april te vervroegen ? In die periode is de nieuwe begroting aan het rollen. Ik weet dat dit een technische vraag is.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Onze benadering is stapsgewijs. We zijn op een punt gekomen waarop de finaliteit moet worden geduid. Op basis van die finaliteit moeten we beslissen welk engagement we nemen voor Vlamingen in de Wereld, wat daartegenover staat en onder welke voorwaarden dat kan gebeuren.

Van den Brande

Mijnheer Cannaerts, ik ben geneigd een praktische formule te zoeken, maar wel niet zonder meer. Er werd gesignaleerd dat het voor sommige verafgelegen landen moeilijk is om de zaak te actualiseren. Het kan toch niet dat men zes maanden nodig heeft om vanuit Nederland of Groot-Brittannië een elementair verslag aan te reiken. Vanuit die positieve ingesteldheid moeten we nagaan wat de contractduur is en hoe dat het best wordt ingepland in het jaar. We staan nu voor een evaluatie. We moeten zeker tot een goede afspraak komen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 15.15 uur.*
